

Sygn. akt II Cz 508/15

POSTANOWIENIE

K., dnia 14 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: S. S.O. Henryk Haak

Sędziowie: S.S.O. Paweł Szwedowski-spr.

S.S.O. Marian Raszewski

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2015 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy wniosku S. P.

z udziałem M. S.

o podział majątku wspólnego

w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia

w przedmiocie zażalenia M. S.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Krotoszynie

z dnia 12 maja 2015 r., sygn. akt I Ns 295/15

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że nadać mu następujące brzmienie:

„ 1. udzielić wnioskodawcy zabezpieczenia przez zajęcie wierzytelności do kwoty 150.000,00 zł (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych), przysługującej uczestnikowi postępowania M. S. solidarnie od K. i L. K. oraz Ł.

i M. K., a to w związku ze sprzedażą nieruchomości położonej w K. przy ul. (...), opisanej w księdze wieczystej (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Krotoszynie, która to wierzytelność wynika z umowy sporządzonej w dniu 5.05.2015 r. przed notariuszem B. B. za sygn. (...) oraz zobowiązać M. S. do wpłaty kwoty 150.000,00 zł (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych) na rachunek depozytowy Ministra Finansów,

2. oddalić wniosek w pozostałym zakresie.”,

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

Sygn. akt II Cz 508/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 maja 2015 r. Sąd Rejonowy w Krotoszynie udzielił zabezpieczenia udzielił wnioskodawczyni zabezpieczenia przez zajęcie wierzytelności do kwoty 170.000,00 zł, przysługującej uczestnikowi postępowania M. S. solidarnie od K. i L. K. oraz Ł. i M. K., a to w związku ze sprzedażą nieruchomości położonej w K. przy ul. (...), opisanej w księdze wieczystej (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Krotoszynie, która to wierzytelność wynika z umowy sporządzonej w dniu 5.05.2015 r. przed notariuszem B. B. za sygn. (...) oraz przez zajęcie rachunku bankowego należącego do M. S. o nr (...), prowadzonego przez (...).

W uzasadnieniu wskazano, że wnioskodawczyni wskazała, że z uwagi na rozwód i tym samym ustanie wspólności majątkowej przysługuje jej prawo domagania się rozliczenia majątku wspólnego. Za istotną okoliczność Sąd Rejonowy uznał także fakt, że uczestnik postępowania sprzedał nieruchomość, na którą nakłady stanowią najważniejszą część majątku wspólnego, stąd brak udzielenia zabezpieczenia może spowodować co najmniej znaczne utrudnienie możliwości zaspokojenia należnej wnioskodawczyni spłaty. Sąd Rejonowy powołując art. 755 § 1 k.p.c. wskazał nadto, że nie jest związany wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia i może ustanowić inne zabezpieczenie, w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni.

Zażalenie na powyższe orzeczenie wniósł M. S. zaskarżając je w całości i domagając się jego uchylecia oraz przyznania kosztów postępowania zażaleniowego. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono naruszenie art. 730¹ § 1 k.p.c. wskazując, że roszczenie nie zostało przez wnioskodawczynię dostatecznie uwiarygodnione. Skarżący zakwestionował również wysokość sumy zabezpieczenia albowiem nie została ona w żaden sposób wyliczona ani uwiarygodniona, a skarżący został obciążony ponad potrzebę. M. S. podniósł przy tym, że zajęcie jego rachunku bankowego, bez określenia zakresu tego zajęcia spowodowało, że doszło do zajęcia wszystkich środków na jego rachunku, w tym również wynagrodzenia, które stanowi jedyne źródło utrzymania zobowiązanego.

W konsekwencji skarżący zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił również naruszenie art. 730¹ § 2 k.p.c.

W odpowiedzi na zażalenie wnioskodawczyni domagała się oddalenia zażalenia i przyznania kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Zażalenie zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Analizując argumenty podniesione w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia oraz zarzuty zażalenia podkreślenia wymaga w pierwszej kolejności, że wbrew stanowisku Sądu Rejonowego art. 755 § 1 k.p.c. nie pozostawia Sądowi dowolności w zakresie sposobu udzielenia zabezpieczenia. Wspomniana, dokonana przez Sąd I instancji, wykładnia art. 755 § 1 k.p.c. pozostaje w sprzeczności z art. 738 k.p.c., z którego wprost wynika, że Sąd rozpoznając wniosek, jest władny zastosować jedynie taki sposób zabezpieczenia, którego żąda uprawniony we wniosku. Oznacza to, że możliwe jest jego uwzględnienie lub oddalenie, natomiast wyłączone jest zastosowanie takiego sposobu zabezpieczenia, który Sąd sam uznaje za odpowiedni. Przepis ten z uwagi na swoje umiejscowienie ma zastosowanie zarówno do zabezpieczenia roszczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych. Tym samym określając sposób zabezpieczenia, Sąd jest związany treścią wniosku uprawnionego. Może jedynie dokonać wyboru spośród kilku sposobów zabezpieczenia, jeżeli uprawniony wskazał je we wniosku. Podkreślić przy tym trzeba, że przy pozostawionej Sądowi swobodzie wyboru sposobu zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych, szczególnie istotne jest właściwe stosowanie ogólnych zasad obowiązujących przy orzekaniu o zabezpieczeniu. Określając rodzaj zabezpieczenia zgodnie z brzmieniem art. 730¹ § 3 k.p.c., Sąd musi mieć na uwadze, że powinien on zapewnić uprawnionemu należyłą ochronę prawną, a obowiązanego

nie obciążać ponad potrzebę (por. D. Zawistowski Komentarz do art. 738 i art. 755 Kodeksu postępowania cywilnego, publ. LEX).

Mając na uwadze, że w niniejszej sprawie złożone zostały przez pełnomocnika wnioskodawczyni trzy wnioski o udzielenie zabezpieczenia (k.39 – 40, k. 42 – 43, k. 44 – 46), przy czym w pismach tych nie zostały, w sposób nie budzący wątpliwości, określone wzajemne relacje tych wniosków, przyjąć należało, że kolejne pisma stanowią uzupełnienie pierwotnego wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Tym samym Sąd Rejonowy udzielając zabezpieczenia mógł, co najwyżej, dokonać wyboru między sposobami udzielenia zabezpieczenia zawartymi w tych pismach. Już zatem z tej przyczyny na uwzględnienie zasługuje zarzut skarżącego, dotyczący niesłusznego dokonania zajęcia jego rachunku bankowego.

Słuszność należy przyznać skarżącemu, że ogólne stwierdzenie zawarte w zaskarżonym postanowieniu o zajęciu rachunku bankowego uczestnika postępowania, bez sprecyzowania w tym zakresie wierzytelności i kwoty podlegającej zajęciu rzeczywiście doprowadziło do naruszenia dyspozycji art. 730¹ § 3 k.p.c. Zauważyć należy, że Sąd Rejonowy zupełnie pominął okoliczność, że w umowie sprzedaży zastrzeżono termin zapłaty przez nabywców nieruchomości do 31 sierpnia 2015 r. W konsekwencji sformułowana przez Sąd Rejonowy ogólna dyspozycja dokonania zajęcia rachunku bankowego zobowiązanego rzeczywiście doprowadziła do daleko dalej idących skutków niż zajęcie wierzytelności wynikającej z umowy sprzedaży nieruchomości, której termin zapłaty zastrzeżono w umowie sprzedaży do 31 sierpnia 2015 r.

Odnosząc się do zarzutu kwestionującego sumę udzielonego zabezpieczenia słuszność należy przyznać skarżącemu, że wnioskodawczyni w żaden sposób nie wskazała, z czego wynika wskazana we wniosku kwota 170.000,00 zł i nie uwiarygodniła swojego żądania

w tym zakresie. Podkreślić należy, że we wniosku wszczynającym niniejsze postępowanie wnioskodawczyni zażądała przyznania spłaty od uczestnika postępowania w łącznej kwocie 151.930,00 zł, z czego, wg twierdzeń wnioskodawczyni, kwota 150.000 zł stanowi nakład

z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika postępowania związany z budową domu. Tym samym niezrozumiałym i znacznie przekraczającym żądanie wniosku o podział majątku wspólnego jest żądanie zajęcia wierzytelności do kwoty 170.000 zł. Podkreślić trzeba, że stosowanie do brzmienia art. 755 § 2¹ k.p.c. do zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych nie stosuje się przepisu art. 731 k.p.c. tylko wówczas, jeżeli zabezpieczenie jest konieczne dla odwrócenia grożącej szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionego skutków. Skoro zatem żadnej z tych okoliczności nie podnosiła wnioskodawczyni

we wniosku o udzielenie zabezpieczenia, zabezpieczenie w niniejszej sprawie nie może zmierzać do zaspokojenia całości roszczenia.

W ocenie Sądu Okręgowego z uwagi na fakt, że uczestnik postępowania zbył nieruchomość stanowiącą najistotniejszy składnik jego majątku, na który z resztą strony czyniły nakłady pozostając we wspólności majątkowej małżeńskiej, co do zasady przyznając słuszność Sądowi Rejonowemu, wniosek o udzielenie zabezpieczenia uznać należało

za uzasadniony i spełniający przesłanki określone w art. 730¹ § 1 k.p.c. Nie ulega wątpliwości, że wnioskodawczyni wykazała istnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia a dokumentami załączonymi do wniosku uprawdopodobniła swoje roszczenie. W ocenie Sądu Okręgowego, mając na uwadze wskazane wyżej okoliczności, zasadnym jest udzielenie zabezpieczenia przez zajęcie wierzytelności do kwoty 150.000,00 zł, przysługującej uczestnikowi postępowania M. S., solidarnie od K.

i L. K.oraz Ł.i M. K., a to w związku ze sprzedażą nieruchomości położonej w K.przy ul. (...), opisaney w księdze wieczystej (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Krotoszynie, która to wierzytelność wynika z umowy sporządzonej w dniu 5.05.2015 r. przed notariuszem B. B.za sygn. (...)

Dla skuteczności przedmiotowego zajęcia zasadnym było również zobowiązanie M. S. do dokonania wpłaty przedmiotowej kwoty na rachunek depozytowy Ministra Finansów. Wskazać należy, że w tym zakresie rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego

nie wykracza poza ramy wniosku o udzielenie zabezpieczenia, gdyż wnioskodawczyni domagała się dokonania przedmiotowej wpłaty na rachunek depozytowy Sądu Rejonowego w K.. Ustawą nowelizującą z dnia 26 września 2014 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r., poz. 1626), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2015 r., dotychczasowe rachunki depozytowe sądów zastąpił rachunek depozytowy Ministra Finansów. Tym samym udzielone zabezpieczenie w tym zakresie w istocie odpowiada treści wniosku o udzielenie zabezpieczenia, z uwzględnieniem jedynie aktualnego stanu prawnego. Z uwagi na fakt, że termin zapłaty całości umówionej ceny przez nabywców nieruchomości wyznaczony został do 31 sierpnia 2015 r., to przedmiotowa kwota pozostaje już w dyspozycji zobowiązanego M. S., stąd to on (a nie nabywcy nieruchomości) zobowiązany został do wpłaty części z umówionej ceny sprzedaży na rachunek depozytowy Ministra Finansów.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.